

Parlamentul
Republicii Moldova

nr. IC6

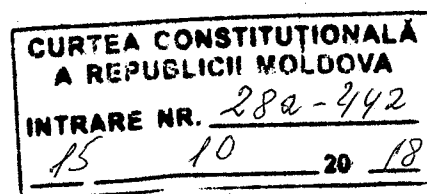
15 octombrie 2018

Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu nr. 28, MD-2004

CONCRETIZAREA CERINȚELOR

din Sesizarea 28a din 06.03.2018 privind controlul constituționalității art. 4 alin. (1) lit. h¹) din
Legea privind achizițiile publice nr. 131 din 3 iulie 2015

Prin sesizarea înaintată, deputații Frațiunii Partidului Liberal din Parlamentul Republicii Moldova, conform dispozițiilor art. 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. art. 38 alin. (1) lit. g), 39 din Codul jurisdicției constituționale, au solicitat controlul constituționalității unor prevederi din Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 231/2017 și anume a art. II potrivit căruia art. 4 alin. (1) din Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015 a fost completat cu lit. h¹) cu următorul text „*h¹) contractelor încheiate de către Agenția Servicii Publice care au ca obiect procurarea (contractarea) bunurilor, serviciilor sau a lucrărilor în vederea creării centrelor multifuncționale (ghișeele unice de prestare a serviciilor publice). Regulamentul privind modalitatea de încheiere a contractelor respective se aprobă de fondatorul Agenției*”.

Conform argumentelor de drept expuse, în opinia semnatarilor dispozițiile contestate sunt neconstituționale, afectând grav principiul transparenței cheltuielilor publice, concurenței loiale și încălcând acordurile internaționale ratificate de Republică Moldova.

După depunerea sesizării, prin Legea pentru modificarea Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice nr. 169/2018 și anume Art. I, pct. 6 lit. h¹) a fost abrogată, iar conform Art. II alin. (1) din Legea în referință, aceasta a intrat în vigoare la 01.10.2018.

Concomitent, conform alin. (2) al aceluiași articol, *contractele în curs de executare și procedurile de atribuire în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a respectivei legi se definitivează în baza prevederilor legale în vigoare la data inițierii acestora*.

În acest sens, reprezentantul Secretariatului Parlamentului, prin cererea înaintată a solicitat încetarea examinării cauzei din motivul lipsei obiectului sesizării.

În opoziție cu atare argument, prin prezenta cerere de concretizare, solicităm Înaltei Curți de Jurisdicție constituțională a se expune asupra constituționalității textului de lege contestat, reieșind din argumentele de drept ce le expunem succint.

Conform art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin. (1) lit a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și același articol din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Cunoscând (și recunoscând) consistența, constanța și valoarea jurisprudenței anterioare a Curții Constituționale, apreciem – totuși – că aceasta nu acoperă toate situațiile juridice care se pot ivi în planul complex al vieții sociale, politice și juridice.

Astfel, speța de față prezintă unele particularități care oferă prilejul unei analize distincte de cea care se face, în mod obișnuit, în cazul unor situații similare.

Din interpretarea normelor citate rezultă că Legea fundamentală limitează obiectul controlului de constituționalitate doar în privința categoriei de acte normative (după emitent), fără a condiționa acest control de apartenența actelor normative menționate la fondul activ al legislației.

Este, de altfel, o consecință logică a faptului că și în condițiile în care o normă juridică nu mai este în vigoare, ea produce efecte juridice în virtutea principiului „*tempus regit actum*” ori a principiului neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

În acest sens deducem voința legiuitorului constituant de a asigura o plenitudine a controlului de constituționalitate a acestor categorii de acte normative inclusiv în situațiile specifice menționate, indiferent de cadru procesual.

La examinarea dispozițiilor Codului jurisdicției constituționale constatăm că contestarea unui act normativ nu este condiționat de faptul că actul să fie „*în vigoare*”.

Mai mult ca atât, singura condiționalitate prin utilizarea sintagmei „*în vigoare*”, este la art. 4 alin. (2) potrivit căruia (cităm:) „*Se supun controlului constituționalității numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituției Republicii Moldova – 27 august 1994*”, **text declarat neconstituțional conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 17 din 04.06.2018.**

Implicit, în opinia autorilor sesizării, Constituția Republicii Moldova, Legea cu privire la Curtea Constituțională și Codul jurisdicției constituționale nu restrânge în niciun fel, din perspectiva analizată anterior, dreptul deputaților de a sesiza Curtea Constituțională referitor la un act deja abrogat.

Textul legal incident se referă numai la obiectul sesizării (Legi, Hotărâri, Decrete, etc), fără a stabili nimic în privința apartenenței lor la fondul activ al legislației. Considerăm că, și în acest caz, este vorba de intenția legiuitorului de a asigura plenitudinea controlului de constituționalitate pe această cale, întrucât controlul de constituționalitate nu este un exercițiu pur teoretic, ci trebuie să constituie un remediu efectiv, de natură a impune principiul supremației Constituției și de a înlătura astfel, pentru viitor, orice interpretare și aplicare a textelor de lege contrare Legii fundamentale.

În opinia autorilor sesizării aceasta constituie o interpretare conformă literei și spiritului Constituției, dând expresie, cu adevărat, rolului Curții Constituționale de garant al supremației legii fundamentale, în acord cu principiile și criteriile definitorii pentru statul de drept elaborate la nivel european și internațional.

În acest sens, Comisia de la Veneția, în cadrul documentului intitulat Criteriile statului de drept (Rule of Law Checklist), adoptat în cea de-a 106-a Sesiune plenară din 11-12 martie 2016, subliniază importanța caracterului efectiv al controlului de constituționalitate (pct. 108-113), precum și a existenței unui control ex-ante al actelor normative ale legislativului și executivului (pct. 113).

Această efectivitate trebuie asigurată, însă, atât în privința controlului concret, în cauzele deduse judecății instanțelor (unde, chiar dacă sunt abrogate, normele juridice produc efecte în virtutea principiului „*tempus regit actum*”), cât și în cadrul controlului pe calea sesizării directe unde se poate/și trebuie preîntâmpinată intrarea în vigoare a unor norme neconstituționale (prin controlul de constituționalitate al acestora înainte de intrarea lor în vigoare) sau se pot/și trebuie stinse orice posibile efecte pentru viitor (prin controlul de constituționalitate al actelor deja abrogate, dar care au produs efecte juridice).

Astfel, se constată, în acest sens, că textul de lege contestat în prezenta cauză, a fost abrogat pe parcursul examinării cauzei, iar abrogarea a intrat în vigoare cu o zi înaintea ședinței Curții.

În condițiile în care, în coraport cu dispozițiile contestate și abrogate prin Legea nr. 131/2015, iar potrivit alin. (2) al art. II al aceleiași Legi, contractele în curs de executare și procedurile de atribuire în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a respectivei legi se definitivează în baza prevederilor legale în vigoare la data inițierii acestora, conchidem că abrogarea este supusă unei „condiții suspensive”, din care motiv interesul controlului de constituționalitate al normei abrogate sub această condiție subzistă, pentru înlăturarea oricăror efecte pe care actul abrogat le-ar putea produce în continuare și anume cel expres specificat de CNA privind înlăturarea suspiciunilor că dispozițiile contestate ar fi legalizat un mecanism camuflat de eludare a achiziționării de bunuri și servicii, lucrări, sub pretextul „creării subdiviziunilor I.P. „Agenția Servicii Publice” (centre multifuncționale)” exceptând procedura de achiziție publică, ceea ce ar fi periclitat utilizarea eficientă a banilor publici, publicitatea și transparența procedurii de achiziție, precum și tratamentul egal, imparțial și nediscriminatoriu între agenții economici.

Curtea Constituțională a dezvoltat deja o jurisprudență consistentă referitoare la neconstituționalitatea soluțiilor legislative, tocmai pentru a preîntâmpina reiterarea unor soluții constatate ca fiind neconstituționale prin alte acte normative. Controlul pe care aceasta îl exercită, a căpătat astfel un puternic caracter preventiv, tocmai pentru a îndruma și așeza acțiunea autorităților în cadrul unei cooperări constituționale loiale, în spiritul principiilor statului de drept. În același spirit se impune investirea Curții Constituționale și analiza constituționalității actelor normative abrogate „sub condiție” (cazul în speță), pentru a împiedica încălcarea Constituției.

Or, atâta vreme cât Curtea Constituțională, deși legal investită, refuză să se pronunțe (printr-o rigidă interpretare a sintagmei „în vigoare”) asupra normei abrogate, se creează o stare de incertitudine pentru Parlament care, deși din motive de oportunitate politică, ar putea să decidă adoptarea unor acte cu caracter temporal prin care să încalce Constituția, declanșând, astfel, noi mecanisme de control de constituționalitate și perpetuarea în timp a unei stări de conflict a normelor juridice, cu implicații instituționale și efecte negative în planul securității juridice și a așteptărilor legitime ale cetățenilor.

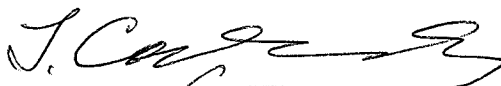
Or, Curtea Constituțională, în calitate de garant al supremației Constituției, este prima chemată să respecte principiul securității juridice, pe care l-a dezvoltat de asemenea, într-o vastă jurisprudență, în care a procedat la interpretarea și aplicarea în acest sens a prevederilor art. 1 alin. (3) din Constituție. Considerăm că, prin deciziile sale, Curtea Constituțională trebuie să împiedice perpetuarea stării de incertitudine juridică, deopotrivă pentru destinatarii normei, cât și pentru autoritățile publice chemate să le interpreteze și să le aplice.

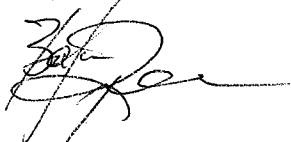
Forța deciziilor Curții Constituționale, conferită de legiuitorul constituant, prin consacrarea caracterului lor general obligatoriu, impune o mare responsabilitate și o cumpănită apreciere a efectelor pe care le produc sau le pot produce, respectiv a posibilității pe care Curtea, prin deciziile sale, o are de a opri intrarea în vigoare a unor norme juridice care, chiar în ipoteza constatării neconstituționalității ulterioare, produc efecte juridice de mare semnificație.

Din considerentele indicate solicităm respectuos Înaltei Curți de Jurisdicție Constituțională exercitarea controlului constituționalității și declararea neconstituțională a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 231/2017 și anume a art. II potrivit căruia art. 4 alin. (1) din Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015 a fost completat cu lit. h¹) cu următorul conținut: „h¹) contractelor încheiate de către Agenția Servicii Publice care au ca obiect procurarea (contractarea) bunurilor, serviciilor sau a lucrărilor în vederea creării centrelor multifuncționale (ghișeele unice de prestare a serviciilor publice). Regulamentul privind modalitatea de încheiere a contractelor respective se aprobă de fondatorul Agenției;” în vigoare până la 01.10.2018, conform argumentelor de drept expuse în sesizarea înaintată.

Cu respect,

Deputații
Frațiunii parlamentare a Partidului Liberal
Parlamentul Republicii Moldova

 Ion Casian

 Roman Boțan